

บทคัดย่องานวิจัย

กระบวนการพัฒนารูถจชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา กลุ่มหัตถกรรมเครื่องหวาย
ชุมชนบ้านเกาะหงษ์ ตำบลตะเคียนเลื่อน อำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์

ผศ. ภูษิต คำชมภู และคณะ

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ความสำคัญ ปัจจุบันการทอเสื่อหวายชุมชนบ้านเกาะหงษ์ซึ่งมีชื่อเสียงมากในอดีต แต่ในปัจจุบันความต้องการของตลาดลดลง ประกอบกับเทคโนโลยีมีความเจริญ ชาวบ้านในชุมชนจึงเปลี่ยนไปทำอาชีพอย่างอื่น อีกทั้งกลุ่มทอเสื่อหวายที่เหลืออยู่เป็นผู้สูงอายุ ทำให้การสืบทอดภูมิปัญญาที่ได้รับถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษเหลือน้อยลงตามไปด้วย จะทอเสื่อเมื่อมีการสั่งทอเท่านั้นซึ่งบางครั้งไม่มีการสั่งเลยก็มี ทีมวิจัยได้ตระหนักถึงงานหัตถกรรมเสื่อหวาย ประกอบกับหวายเป็นวัสดุที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น จากการศึกษาทำให้ทีมวิจัยได้เห็นความสำคัญที่จะนำหวายมาพัฒนาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆอย่างเป็นระบบ และเป็นการรักษางานศิลปหัตถกรรมให้คงอยู่ และยังเป็น การเพิ่มรายได้ เพิ่มอาชีพให้กับชุมชน

คำถามการวิจัย จะมีวิธีการดำเนินการอย่างไรบ้างที่จะทำให้ผู้ทอเสื่อหวายชุมชนเกาะหงษ์มีการรวมกลุ่มและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง ให้มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาด

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบริบทชุมชนบ้านเกาะหงษ์ จังหวัดนครสวรรค์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างๆจากเสื่อหวายเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ

วิธีการดำเนินงาน ศึกษาบริบทชุมชนจากการลงพื้นที่ สอบถามและสัมภาษณ์ ประวัติแล้วจดบันทึกลงบนสมุดและทำการถ่ายรูป เพื่อเป็นข้อมูลในการรวบรวมปัญหา โดยทุกคนมีส่วนร่วมในทำวิจัยครั้งนี้ มีส่วนร่วมในการหาปัญหารวมถึงความต้องการของผู้ทอเสื่อหวายในด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การตลาด จัดการศึกษาดูงาน อบรมและปฏิบัติการทำกรพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หวาย การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ

ผลการวิจัย หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย ผู้ทอเสื่อหวายเห็นความสำคัญในการรวมกลุ่มและ ต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์หวายมากขึ้นเพื่อเป็นอาชีพเสริม โดยได้พัฒนาจากการทอเสื่อหวายมาเป็นเฟอร์นิเจอร์หวาย กล่องใส่ของ ตะกร้า ฯลฯ ซึ่งมีความละเอียดในการสานมากขึ้น สามารถขายได้ในท้องถิ่น และกำลังพัฒนาต่อไปเพื่อขยายเครือข่ายการเรียนรู้ไปยังผู้ที่สนใจ

ABSTRACT

The Encouragement Participatory Action Research to develop the standard and quality of hand weaving community products in Ban Koh Hong, Takianluan sub-district, Muang district, Nakhonsawan.

Ass.Prof. Phoosit Khamchompoo and staffs,
Agriculture and Industrial Technology, Rajabhat Nakhon Sawan University

Principle: Nowadays there is completing in the trade with individual business, the members of Hand weaving mats group at Moo 6 Ban Koh Hong, Takianluan sub-district, Muang district, Nakhon sawan Province has idea to use local hand weaving as the in past, but the researchers want to participate development the standard and quality of hand weaving community products and create modern art designs.

Target: To add to hard and persistently of the community and to advance the raw materials and the processes of the productions which reach to the standard and the quality of community products.

Question for research: How are the activities of The Encouragement Participatory Action Research to develop the standard and quality of hand weaving community products?

Purpose: The purpose of this research is to advance the weaving community products and the processes of the productions, which reach, to the standard and the quality of community products.

How to do: Study the community back grounds, resizable and plan development, the researchers advance the project which reach, to the standard and the quality of community products. And then trying by setting seminar, demonstrate, practice and promote to ask to the standard and the quality of community products.

Outcome: Get weaving art designs and modern styles. The products of the group that advantage from the standard of the community products, which send to ask for the standard of the community products

Suggestion: To advance the raw materials and the processes of the productions, which reach to the standard and the quality of community products, we must have more knowledge all the time. To support learning about local weaving knowledge in school nearby and support this project and do for long community's benefit.

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่อง “กระบวนการพัฒนาธุรกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วม” กรณีศึกษา : กลุ่ม
หัตถกรรมเครื่องหวาย ชุมชนบ้านเกาะหงษ์ จ.นครสวรรค์ ได้รับการสนับสนุนวิจัยจาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้ได้รับความกรุณาคำปรึกษา และแนะนำวิธีการเขียน
รายงานวิจัยจาก ผศ. สุรชัย บุญเจริญ อาจารย์สมชัย ช่อไสว คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ร่วมวิจัย อาจารย์พรพรประเวศ อชิโนบุญวัฒน์ อาจารย์ยุวดี ทองอ่อน
ผศ. ไพฑูรย์ ทองทรัพย์ อาจารย์มานัส รอดชื่น อาจารย์เพียงพิศ ชะโกทอง อาจารย์ธวัช พะยัม
ผู้ร่วมวิจัย คุณจินดา กิจติยา และสมาชิกกลุ่มงานหัตถกรรมเครื่องหวาย ชุมชนบ้านเกาะหงษ์
ตำบลตะเคียนเลื่อน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูลบางส่วนจาก อบต. ตำบลตะเคียนเลื่อน
ผู้ช่วยวิจัยซึ่งทำหน้าที่พัฒนารายงานการวิจัยฉบับนี้ ด้วยความเต็มใจยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูษิต คำชมภู
ผู้วิจัย